

Erhvervsorienterede overgange — på efterskolerne

Vores opgave på efterskolerne er at modne eleverne og ikke mindst bidrage til deres læring og almene dannelse.

Når det handler om uddannelsesvalg, skal vi vise de unge deres muligheder inden for alle områder og dermed kvalificere dem til at træffe deres eget valg.

INDHOLD

Forord

Efterskolerne arbejder målrettet med overgange til erhvervsuddannelserne

4

1

IT
—
Design- & Idrætsefterskolen Skamling

6

2

Fødevarer
—
Efterskolen Flyvesandet

8

3

Landbrug
—
Ladelund Efterskole

10

4

Bygge og anlæg
—
Blidstrup Efterskole

12

5

Mode og design
—
Højer Design Efterskole

14

6

Social og sundhed
—
Vojens Gymnastik- & Idrætsefterskole

16

7

Business
—
Haarby Efterskole

18

Efterskolerne arbejder målrettet med overgange til erhvervsuddannelserne

På efterskolerne vil vi meget gerne tage et medansvar for at skærpe de unges interesse for erhvervsuddannelserne.

Ambitionen fra politisk side er, at mindst 25 procent af en årgang vælger en erhvervsuddannelse i 2020. I dag er tallet 19,4 procent.

Rundt om på landets efterskoler arbejdes der målrettet med at vise de unge, hvad erhvervsskolerne har at byde på, så flere unge får øjnene op for en erhvervsuddannelse. På mange forskellige måder og inden for mange forskellige brancher.

Efterskoleforeningen har lavet en undersøgelse blandt landets 244 efterskoler om deres arbejde med overgangen fra 10. klasse til erhvervsuddannelserne.

Hovedkonklusionen er, at antallet af efterskoler, der udbyder fag eller linjer, som peger i retning af erhvervsuddannelsernes hovedområder, er steget markant. Samtidig arbejder mange efterskoler med målrettet vejledning til erhvervsskoler.

Derudover har vi undersøgt, hvordan efterskolerne konkret arbejder med overgangen til erhvervsuddannelser i undervisningen.

I denne pjece har vi udvalgt syv forskellige cases inden for syv forskellige brancher.

Vi håber, at vi med pjecen kan give et billede af, hvordan efterskolerne gennem undervisning og vejledning arbejder med at klæde de unge på, så de træffer deres valg af ungdomsuddannelse på et oplyst grundlag.

Om de unge så herefter vælger at uddanne sig til f.eks. tømrer, teolog eller tøjkspedient, er deres suveræne valg.

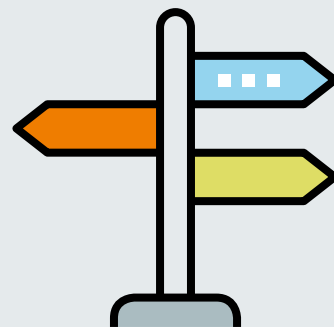
God læselyst.

Vartov, maj 2018
Bjarne Lundager Jensen,
direktør i Efterskoleforeningen

Konklusioner fra vores undersøgelse blandt landets

244

efterskoler om deres arbejde med overgangen fra 10. klasse til erhvervsuddannelserne:

På efterskolerne får alle elever vejledning.

89%

af efterskolerne tilbyder ekstra vejledningsaktiviteter, som de integrerer i deres generelle undervisningstilbud.

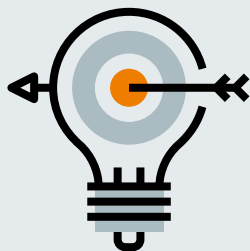
50%

af efterskolerne tilbyder praktisk-faglige fag eller linjer rettet mod EUDs hovedområder, og flere er på vej. Det er en markant stigning fra 23 procent af skolerne, som havde værkstedsfag i 2015.

37%

af efterskolerne har linjer inden for naturfag og science.

43%

af efterskolerne har taget særlige initiativer til at styrke indholdet af vejledningen til erhvervsuddannelser.

65%

af efterskolerne samarbejder med en eller flere eksterne institutioner og virksomheder om elevernes overgange til ungdomsuddannelser.

Erhvervsorienterede overgange

Erhvervsorienterede overgange betyder, at eleverne får til opgave at løse praksisnære opgaver og cases, der tager udgangspunkt i en virksomhed.

Undervisningen sker i samarbejde mellem en efterskole og en ungdomsuddannelse – fortrinsvis teknisk gymnasium eller erhvervs-skole.

Læs mere på:
www.efterskoleforeningen.dk/da/Leksikon/

E2E

I projektet 'E2E – fra Efterskole til Erhvervsskole' samarbejder 16 efterskoler og 12 erhvervsskoler fra Region Syd. Dels om at udvikle en Innovations-Brobygnings-Opgave (IBO), der kan erstatte den eksisterende obligatorisk selvvalgt opgave (OSO) i 10.klasse. Dels om at få udviklet og oprettet erhvervsrettede linjefag på efterskolerne. Projektet er finansieret af Region Syd.

Læs mere på:
www.e2e-syd.dk

1

IT

— Design & Idræts- efterskolen Skamling

Væksten har været høj i IT-branchen i de senere år. Det har den globale konkurrence på området også været, men Danmark klarer sig godt.

På Design- & Idrættefter-skolen Skamling arbejder eleverne ambitiøst med IT på linjen Game Design.

Skolen er med i projektet E2E – fra Efterskole til Erhvervsuddannelse.

Linjen Game Design er en erhvervsrettet linje, hvor eleverne arbejder seriøst med IT og leg, og som er en intro til både teknik og den kreative del af spilindustrien.

Her handler det altså ikke så meget om at spille spil. I stedet går eleverne bag om spilene ved at forsøge at forstå spilmediet og ved at udvikle spil. Bl.a. ved at stille spørgsmålene: Hvordan laver man spil? Kan man ændre spil? Hvorfor er spil gode eller dårlige? Kan man bruge spil til andet end at spille? Hvordan fortæller vi historier med spil? Hvad betyder det at være spildesigner? Hvilke forskellige roller er der i spiludvikling?

Game Design har eksisteret de seneste par år med primært fokus på udvikling af apps. Fra det kommende skoleår bliver projekterne

mere målrettet mod specifik spiludvikling og spildesign for at følge tendensen inden for branchen.

KLOGERE PÅ BRANCHEN

På Game Design arbejder eleverne primært med egne projekter. Eleverne er 10 timer om ugen på linjen, og der er rig mulighed for at arbejde videre med projekterne uden for undervisningen.

Udover projektarbejdet gennemgår undervisningen teori, programmering og spilhistorie, og der er mange ture ud af huset for at blive klogere på hele miljøet inden for spilindustrien. Bl.a. snuser eleverne til arbejdet i en professionel spilvirksomhed og det at have forskellige roller (kreative og tekniske) i en virksomhed.

Der er besøg på uddannelsesinstitutioner inden for området. Linjen samarbejder med grundforløbet Gaming på erhvervsuddannelsen Teknologi, byggeri og transport på Hansenberg i Kolding og Danmarks eneste spilgymnasium, Game College i Grenå.

Linjen deltager desuden i Danmarksmesterskabet i spiludvikling, Gamescope i Aalborg, og der er besøg på relevante messer. I nær fremtid er der planer om samarbejde med virksomheder.

MÅLRETET UNDERVISNING

Undervisningen på Game Design varetages af Alexander Kirkegaard, der er uddannet inden for IT og medier. Ifølge ham er linjen for alle interesserede elever. Fælles for de nuværende og tidligere elever er, at de alle er meget passionerede omkring spil. I løbet

af året bliver de knivskarpe på deres kompetencer og ambitioner og taler under hele forløbet meget om fremtiden og det kommende trin i karrieren.

Eleverne skal på linjen lave en digital portfolio med alle de opgaver og projekter, de har arbejdet med i løbet af året. En portfolio, der både viser elevens udvikling og kan bruges målrettet, hvis de senere vil søge ind på ungdomsuddannelser eller praktikpladser.

PROFIL

Design- & Idrætsefterskolen Skamling

er en efterskole med fokus på boglighed og personlig udvikling.

Skolen tilbyder 8., 9. og 10. klasse. Game Design er én ud af otte linjer.

2

Fødevarer

Efterskolen Flyvesandet

Danmark er en fødevarer- nation, og i en årrække har vi taget føringen med verdenskendte restauranter, kokke og iværksættere.

Efterskolen Flyvesandet har en eftertragtet mad- og kulturlinje, hvor de samarbejder med erhvervsuddannelses- institutionen Kold Colleges gastronomi- og madlinje.

Skolen er med i projektet E2E – fra Efterskole til Erhvervsuddannelse.

Samarbejdet med Kold College handler konkret om selve kokke- uddannelsen og grundforløbet til denne. Her har efterskolens elever fået undervisning sammen med kokke- eleverne på kokkeskolen, ligesom efter- skoleeleverne har kunnet bruge faciliteterne på Kold College.

Samarbejdet er udvidet yderligere med Restaurant Generalen på Langeland, hvor eleverne sammen med kokkeeleverne fra Kold College bl.a. har lavet mad til et større arrangement.

ELEVERNE LÆRER DISCIPLIN OG EFFEKTIVITET

Samarbejdet med Kold College er spændende og udfordrende for eleverne. Ifølge Jens Helt Jensen, der er lærer på Efterskolen Flyvesandet på mad- og kulturlinjen er der høj faglighed i samarbejdet, og det 'stiver eleverne af' at skulle præstere over for dygtige kokke med stor stolthed over deres håndværk og fag.

Stoltheden smitter af på eleverne, der 'stepper op' og tager deres opgaver meget seriøst, fordi der er noget på spil, og fordi der er forventninger til dem – både egne forventninger og andres forventninger.

Ikke mindst er det givende at opleve elevernes begejstring for virkeligheden i et professionelt køkken med disciplin og effektivitet.

LINJEN HAR FORDOBLET OPTAGET

Samarbejdet mellem erhvervsuddannelsen og efterskolen har indtil videre ikke bare været en succes for de elever, der har været med og fået undervisning på Kold College. Succesen kan også mærkes på ansøgningerne til gastronomi- og madlinjen.

Antallet af elever på linjen er blevet fordoblet de sidste to år.

Samarbejdet giver god mening for efterskolen, der både selv profiterer af at have undervisning på kokkeskolen, men som også gerne vil være med til at gøre flere

elever opmærksomme på mulighederne ved at tage en erhvervsuddannelse inden for faget.

Efterskolen har planer om at inddrage andre linjer fra skolen i samarbejdet, herunder jagt-linjen.

BOOST TIL LÆRERNE

Også lærerne får meget ud af samarbejdet med Kold College. Ligesom eleverne oplever Jens Helt Jessen at få et boost ud faglighed og at prøve nye idéer af. Og det er vigtigt. For skolen skal være både levende, fornyende og konkurrencedygtig. Ligesom arbejdsmarkedet.

PROFIL

—
Efterskolen Flyvesandet ligger på Fyn og tilbyder undervisning fra 8. til 10. klassetrin. Der udbydes fem forskellige linjer med fokus på outdoorliv og madkultur.

3

Landbrug

Ladelund Efterskole

Dansk landbrug er en branche i teknologisk og organisatorisk udvikling. Omstillingen til hypermoderne bedrifter samt politisk og økonomisk usikkerhed har dog også gjort landbruget til en til tider usikker branche med høj og stigende gennemsnitsalder. Indtil nu.

På Ladelund Efterskole samarbejder de i 10. klasse med bl.a. Riber Kjærgård Landbrugsskole via projektet E2E – fra Efterskole til Erhvervsuddannelse.

E2E arbejder med to forskellige forløb: At nytænke den eksisterende obligatorisk selvvalgt opgave (OSO) i 10. klasse, hvor eleverne arbejder med innovation og brobygning med erhvervsliv og erhvervsuddannelser. Det andet forløb handler om tilbud af erhvervsrettede linjefag.

På Ladelund Efterskole arbejder de med det første forløb. På innovationsdelen udvikler eleverne idéer i samarbejde med bl.a. Riber Kjærgård Landbrugsskole. På brobygningsdelen er eleverne både i brobygning og får faglig og praktisk sparring til udvikling af deres idé på landbrugsskolen.

Eleverne er på Riber Kjærgård Landbrugsskole i to dage, hvor de får viden om uddannelser inden for landbrug og en rundvisning. Tilrettelæggelsen af dagene på landbrugsskolen foregår i et samarbejde mellem landbrugsskolens vejleder og en efterskolelærer. Den faglige sparring og input til deres idéer får eleverne af underviserne på landbrugsskolen.

Der er planer om at udvide brobygningen med en overnatning, så eleverne får fingrene endnu mere ned i selve faget landbrug. Riber Kjærgård har nemlig køer og ved at overnatte, kan eleverne være med i stalden og opleve døgnrytmen på et landbrug.

ELEVERNE BLIVER TAGET IMOD SOM LANDBRUGSELEVER

Ifølge Katrine Lyhne, der er lærer på Ladelund Efterskole, giver det eleverne et ordentligt boost at komme ud og blive taget imod som landbrugselever og ikke bare være på kort besøg. Eleverne oplever at blive taget alvorligt, at være studerende og blive mødt med stor seriøsitet fra underviserne.

En gruppe elever kom f.eks. på en idé med udvikling af en 'tælleanordning' til grisetransporter for at kunne tælle grisene. Det er nemlig ikke altid i det virkelige liv, at tallet ind og ud af grisetransporterne passer. En idé, som eleverne blev rost meget for af underviserne, og som gav stor stolthed blandt eleverne.

→ **FAGLIGT LØFT**

Det er tydeligt, at de elever, der ikke er så boglige, løfter sig fagligt via projektet. Eleverne former både deres eget projekt og sig selv.

Samtidig er det vurderingen, at eleverne ved at være med i projektet – ud over det faglige – får masser af dannelsesmæssige kompetencer, fordi eleverne selv skal tage stort ansvar for deltagelsen i projektet. Ud over deltagelsen, kræver projektet også, at eleverne selv tager kontakt med virksomheder og andre samarbejdspartnere for at lave aftaler.

Fotos: Godvad Efterskole – specialefterskole ved Silkeborg

PROFIL

—
Ladelund Efterskole
tilbyder efterskolehold i 9. og 10. klasse og har otte forskellige linjer.

Efterskolen blev oprettet i 2000. Tidligere har den været landbrugsskole. Mange af eleverne er interesseret i værkstedsfag og landbrug samt ridning.

4

Bygge og anlæg

— Blidstrup Efterskole

Tømrer, murer, vs'er eller smede. Det er alle faggrupper, hvor man har kunnet mærke fremgangen i bygge- og anlægsbranchen de senere år. Og det er en branche med mange mindre, selvstændige virksomheder.

På Blidstrup Efterskole samarbejder håndværkerlinjen med EUC Nordvest i Thisted og lokale håndværkere om undervisning, brobygning og praktik.

Håndværkerlinjen på Blidstrup Efterskole blev oprettet på baggrund af stor interesse for håndværk blandt eleverne.

På skolen er linjefaget håndværk eftertragtet. Hver fjerde elev vælger linjen, der består af fire timers ugentlig undervisning i tømrer-, metal-, murer- eller pedalarbejde, to ugers brobygning på EUC Nordvest, hvor eleverne afprøver alle hovedlinjerne, samt to ugers praktik, hvor eleverne selv finder en praktikplads.

Derudover tager eleverne svejsecertifikat, og der er mulighed for at kombinere linjen med valgfag inden for bl.a. motor. Endelig vælger mange af eleverne at skrive OSO, obligatorisk selvvalgt opgave, inden for området, hvor de i et praktisk produkt viser deres håndværksmæssige kompetencer.

Samarbejdet med erhvervsuddannelsen og de lokale håndværkere er ifølge forstander Karsten Madsen guld værd. For eleverne får ud over stor faglig og praktisk viden mulighed for at vise over for en kommende mester, at de har hoved og hænder skruet rigtigt på. Og det giver bonus.

OVER HALVDELEN FÅR EN PRAKTIKPLADS

Godt halvdelen af eleverne på håndværkerlinjen på Blidstrup Efterskole står nemlig med en praktikaftale i hånden, allerede inden de fejrer skoleårets afslutning med deres venner. For de fleste af de elever, der får praktikpladsen i hus, er det resultatet af de obligatoriske praktikuger.

LÆRERNE ER HÅNDVÆRKERE

Lærerne, der underviser på linjen, har selv en håndværksmæssig uddannelse. Samtidig bruger skolen eksterne undervisere. Bl.a. en murer, fordi ingen af underviserne på efterskolen har en mureruddannelse.

Karsten Madsen mener, det har stor betydning for undervisningen, at lærerne på den måde fungerer som rollemodeller for eleverne.

GEVINST FOR LOKALOMRÅDET

Samtidig påpeger han, at det giver samfundsmæssigt afkast at gøre en indsats for lokalområdet. Blidstrup Efterskole ligger på Mors, hvor det har stor betydning at fastholde unge mennesker med håndværkeruddannelse.

STOLTE ELEVER

For eleverne betyder samarbejdet med erhvervsskole og lokale virksomheder, at de bliver mere afklarede på deres fremtidige karriere. De får helt konkrete kompetencer og øget selvtillid og selvværd. Nogle af eleverne kommer på efterskolen uden de store succesoplevelser i grundskolen, men når de afprøver håndværksfagene i virkeligheden ved at lægge fliser, lave hegn i ridestalden, reparere stakit osv. på håndværkslinjen, viser de over for hinanden, at de er dygtige og ser sig selv på en ny måde og med en ny stolthed. Andre elever vælger håndværkerlinjen, fordi de ønsker en EUX-uddannelse inden for håndværk, når de forlader Blidstrup. Antallet af EUX-elever er støt stigende.

Endelig er det oplevelsen blandt eleverne, at det er positivt at vælge linjefaget håndværk og at gå videre på en erhvervsuddannelse.

PROFIL

Blidstrup Efterskole er en mindre, kristen efterskole på Mors med godt 70 elever. Skolen tilbyder seks linjefag. Over 40 pct. af eleverne søger typisk en erhvervsuddannelse efterfølgende.

5

Mode og design

Højer Design Efterskole

Mode- og designbranchen er en af de bedst indtjenende brancher i Danmark, men også en branche præget af intens global konkurrence.

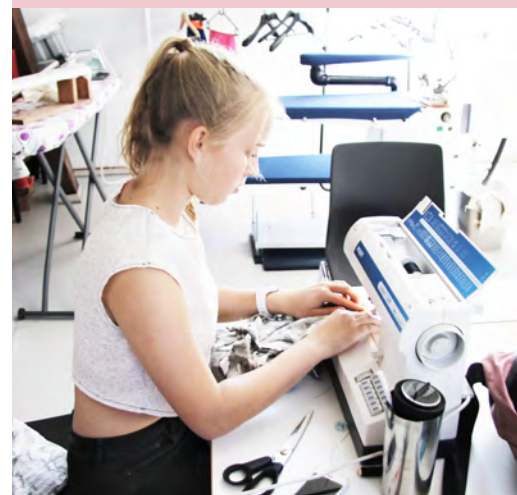
Højer Design Efterskole samarbejder med både erhvervsliv og erhvervsskole for at gøre elevernes valg af ungdomsuddannelse og en karriere inden for design, tekstil og håndværk velovervejet.

På Højer Design Efterskole er design- og innovationsklassen eftertragtet. Her lærer eleverne 'at tænke ud af boksen'. Undervisningen spænder fra Photoshop og InDesign til formidling, storytelling, oplevelsesdesign, infografik og realisering af projekter i stedet for dansk, engelsk og matematik.

Efterskolen samarbejder med VIA Design i Herning under VIA University College. VIA Design uddanner elever inden for design, tekstil og håndværk.

Design- og innovationslinjen flytter i løbet af året en uge ind på skolehjemmet tilknyttet VIA Design. Her bliver eleverne undervist af skolens undervisere, og der arbejdes intenst med både tekstil og grafisk design, formidling, at tænke i strukturer og planlægning.

Undervisningsforløbet er skræddersyet til efterskoleeleverne og tilrettelagt i et samarbejde mellem efterskolen og VIA's undervisere. Studievejledning er en del af undervisningen

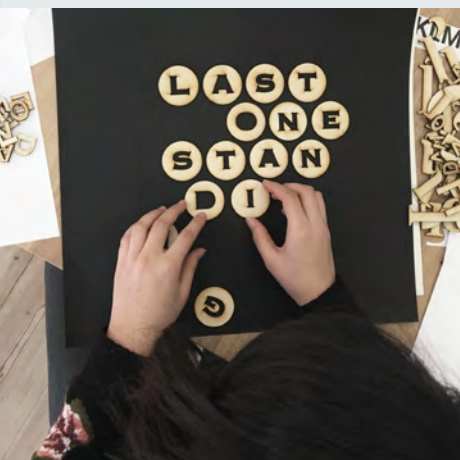

MERE MOTIVEREDE FOR LÆRING

Ifølge Kirsten Hansen, der er forstander på efterskolen, oplever skolen, at eleverne bliver mere motiverede for læring ved at få helt nye kompetencer inden for design og innovation i et helt nyt læringsmiljø.

På få måneder bliver eleverne meget bevidste om, hvad koncentreret og fokuseret skolearbejde kan give dem. De lærer at tænke på nye måder, at arbejde selvstændigt, at vælge til og fra og at stille krav til sig selv og til deres produkter.

Desuden oplever de at blive taget alvorligt af professionelle undervisere inden for design og innovation, der stiller andre krav end i en traditionel undervisningssituation. Det tackler eleverne dygtigt, og det er tydeligt, at de vokser både fagligt og som mennesker.

MARKERER SIG INTERNATIONALT

Eleverne bliver faktisk så dygtige, at de har været udtaget til internationale konkurrencer. F.eks blev 10 af elevernes plakater fra et projekt udvalgt til en stor Type United-konkurrence i Dubai.

Derudover fremhæver Kirsten Hansen, at den eftertragtede design- og innovationsklasse giver god omtale i lokalområdet og dermed er med til at markedsføre både skolen, samarbejdspartnerne og ikke mindst det at starte på en erhvervsuddannelse.

PROFIL

Højer Design Efterskole ligger i Sønderjylland. Skolen tilbyder undervisning på 9. og 10. klassetrin. Der udbydes seks forskellige linjer fra mode til e-sport. Skolen tiltrækker mange elever fra storbyerne, og der er i år elever fra både Tyskland og Grønland.

6

Social og sundhed

— Vojens Gymnastik- & Idræts- efterskole

Omsorgssektoren, der beskæftiger hovedparten af de SOSU-uddannede, er en branche med udsigt til mangel på uddannet arbejdskraft. Denne udfordring vil blive større de kommende år.

Vojens Gymnastik- & Idræts efterskole er med i projektet E2E – fra Efterskole til Erhvervsuddannelse.

For nogle år siden var det vurderingen fra efterskolen, at kvaliteten af brobygningen var for dårlig: Brobygningsdagene var blevet for forudsigelige. Kun 5-6 elever valgte brobygning på en erhvervsuddannelse, gymnasiet og handelskolen blev valgt automatisk.

Der var behov for at vise eleverne andre muligheder, og efterskolen ændrede derfor brobygningen, så alle 10. klasseeleverne nu besøger en erhvervsskole inden søgningen til ungdomsuddannelserne. I den forbindelse har skolen indgået samarbejde med SOSU Syd, EUC Syd, erhvervsskolen Hansenberg og Gråsten Landbrugsskole

ELEVER ÆNDREDE UDDANNELSESVALG

Ifølge Tommy Mikkelsen, forstander på Vojens Gymnastik- & Idræts efterskole, får eleverne meget mere ud af brobygningen i dag, fordi besøgene giver et klarere billede af, hvad man laver på en erhvervsuddannelse, og et nyt og bredere syn på paletten af ungdomsuddannelser.

Der er med forstanderens ord røget en hel masse fordomme. Nogle af eleverne ændrede faktisk uddannelsesvalg undervejs og søgte en erhvervsuddannelse i stedet for gymnasiet, fordi de via besøget på SOSU Syd fandt ud af, at de kunne tage en SOSU-uddannelse og herfra eventuelt søge videre på fysioterapeutuddannelsen.

ARBEJDER MED INNOVATION

Samtidig med brobygningen arbejder eleverne med innovation. Helt konkret med en virksomhedscase. Eleverne opsøger selv en virksomhed eller institution at samarbejde med, herunder f.eks. et plejehjem. Nogle vælger at koble virksomhedscasene med deres OSO.

Tommy Mikkelsen mener, at koblingen mellem brobygning, virksomhedsbesøg og OSO ikke bare giver et meget bedre produkt til eleverne. Også skolen og lærerne får meget ud af den nye struktur og de nye samarbejdspartnere.

Fotos: Karin Skjøth, elever fra Sundevød Efterskole og Shutterstock

PROFIL

—
Vojens Gymnastik- & Idrætsefterskole tilbyder undervisning på 9. og 10. klassetrin. Skolen tilbyder ni forskellige linjefag primært fokuseret på sport, herunder ishockey, fodbold og spring.

STØRRE BEGEJSTRING I UNDERVISNINGEN

Lærerne er med i processen hele vejen. Både på virksomhedsbesøg og skolebesøg, og de fik fra projektets start et kursus i innovation. I starten var der lidt skepsis i forbindelse med den nye undervisningsform, men det var vigtigt for projektet at klæde lærerne på til undervisningen i innovation i forbindelse med elevernes virksomheds-cases. Skepsis blev da også ret hurtigt vendt til begejstring.

Lærerne har fået meget større kendskab til, hvad der sker på erhvervsskolerne og deres måde at arbejde på. Og den inspiration smitter af på undervisningen på efterskolen og på vejledningen til erhvervsuddannelserne.

7

Business

Haarby Efterskole

Danmark er et land præget af små og mellemstore virksomheder. Mange af dem er grundlagt på en god ide. Enkelte er gået hen og blevet verdensnavne. At få en god ide, udvikle den, sætte den i produktion og sælge den kræver talent og hårdt arbejde.

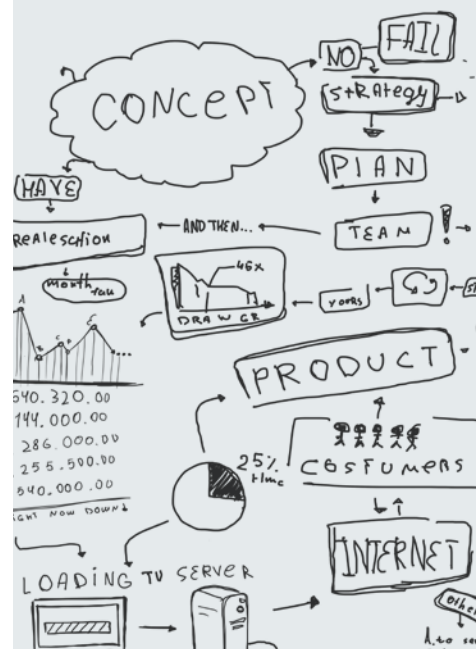
På Haarby Efterskole tilbyder de en business-linje med tre fag:

- Business Innovation
- Business English
- Business Basics

Eleverne på Haarby Efterskoles business-linje lærer bl.a. at pitche en ide, at samarbejde, at give og modtage feedback og konstruktiv kritik, de korrekte engelske begreber og modeller inden for reklame, etik og kulturteori samt marketing, afsætning og økonomi, så eleverne er klædt på, hvis de vælger at begynde på en erhvervsuddannelse eller HHX med fokus på business.

Business-linjen kører på andet år og blev oprettet, fordi efterskolen havde brug for at udvikle sig i takt med, at ungdomsuddannelserne udvikler sig. Med gymnasie-reformen kom der mere fokus på tysk og fransk, og Haarby Efterskole, som var kendt for at tilbyde undervisning i tre sprog, måtte gentænke udbuddet af fag. Her kom business ind i billedet.

På business-linjen arbejder eleverne med fire projekter på et år baseret på realistiske og relevante cases og virksomhedsbesøg. Skolen samarbejder bl.a. med HHX på Tietgenskolen, hvor eleverne får undervisning, ligesom lærerne fra Tietgenskolen kommer ud og underviser på efterskolen.

Skolen har desuden været på besøg på Syddansk Universitet på et innovationsforløb for særligt dygtige studerende fra forskellige fakulteter.

Endelig deltager eleverne på business-linjen i Danish Entrepreneurship Awards for iværksætterspirer fra 6. klasse op til universitetsniveau.

Der er ikke afgangsprøve på linjefaget, så eleverne har mulighed for at prøve af, være nysgerrige og fejle præcis som rigtige iværksættere.

VEJLEDNING HAR HØJ PRIORITET

For Haarby Efterskole er det vigtigt at gøre overgangen til en ungdomsuddannelse forholdsvis nem.

Derfor arbejder skolen målrettet med at gøre 10. klasseeleverne mere afklarede på næste skridt i deres uddannelse. Business-linjens samarbejde med skoler og virksomheder har stor betydning her, fordi eleverne i praksis oplever arbejdsmarkedet.

Formålet med det store fokus på vejledning er, at eleverne skal føle sig fagligt kvalificerede og vælge den – for dem – rette ungdomsuddannelse.

Marianne Billeskov Moss er lærer og koordinator på business-linjen, og ifølge hende vælger eleverne på business-linjen primært at gå videre på HHX, EUX eller EUD.

Eleverne er meget glade for linjen, også de elever, der finder ud af, at det store fokus på business ikke er noget for dem. For de lærer nye måder at arbejde på og er ude i virkeligheden. Det giver læring og inspiration og ikke mindst en bevidsthed om næste skridt i karrieren, uanset hvilken uddannelsesvej, eleverne vælger.

PROFIL

—
Haarby Efterskole er en idrætsefterskole på Fyn. Skolen tilbyder 10. klasse og har udover flere forskellige idrættslinjer fire forskellige studieretninger: Business, science, fitness og international.

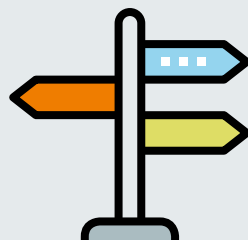
Det er vigtigt at klæde de unge på til at træffe et kvalificeret valg af ungdomsuddannelse

—
Bjarne Lundager Jensen,
direktør i Efterskoleforeningen

50%

af efterskolerne tilbyder praktisk-
faglige fag eller linjer
rettet mod EUDs hovedområder,
og flere er på vej.

89%

af efterskolerne tilbyder ekstra
vejledningsaktiviteter, som
de integrerer i deres generelle
undervisningstilbud.

65%

af efterskolerne samarbejder med
en eller flere eksterne institutioner og
virksomheder om elevernes
overgange til ungdomsuddannelser.